

[MottakerNavn]
[Adresse]
[PostNr] [PostSted]
[Kontakt]

Trondheim, 11.11.2022

Deres ref.:
[REF]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/5904

Saksbehandler:
Siv Grethe Aarnes

Avgjørelse av klage - klage på vedtak om fellingstillatelse på gaupe i deler av Kongsvinger kommune

Vi viser til klagene på Statsforvalteren i Innlandet sitt vedtak 20. juni 2022 fra NOAH og Aktivt rovdyrvern (ARV). Klagesaken ble oversendt til oss 15. juli 2022. Klagene er fremsatt innenfor tidsfristen.

Vedtak

Miljødirektoratet opprettholder Statsforvalterens vedtak.

Vedtaket er fattet etter rovviltforskriften § 9 og forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Dere kan ikke klage på vedtaket.

Bakgrunn for saken

Statsforvalteren fikk muntlig søknad fra Kongsvinger beitelag 17. juni 2022 om uttak av gaupe i beiteområdene til Kongsvinger beitelag. Skriftlig søknad ble sendt dagen etter.

Bakgrunnen for søknaden var urolige sau og lam som manglet, samt at Statens Naturoppsyn (SNO) 16. og 17. juni undersøkte en søye og ett lam. For lammet ble skadeårsak satt til gaupe med foreløpig vurdering usikker der alder på skaden ble vurdert til ikke være eldre enn en uke. For søya ble skadeårsak satt til gaupe med vurdering dokumentert, og skadene ble anslått til å være under fire til fem dager gamle.

Statsforvalteren gav 18. juni 2022 muntlig tillatelse om skadefelling av gaupe i deler av Kongsvinger kommune. Skriftlig tillatelse ble gitt to dager senere.

Det ble ikke felt gaupe i henhold til denne tillatelsen.

Klagene

NOAH

Klagen fra NOAH har følgende hovedpunkter:

- Vilkåret om skade er ikke oppfylt

- Vilkåret om at "formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte" ikke er oppfylt

ARV

ARV mener det ikke er gjort forsøk på å gjennomføre andre tilfredsstillende løsninger for å avverge rovdyrskade på beitedyr, og det er heller ikke avklart eller kjent hvorvidt dette dreier seg om et mordyr. De påpeker at området en del av forvaltningsområdet for gaupe.

ARV anmoder om at fellingsvedtaket på ei gaupe i deler Kongsvinger kommune trekkes tilbake

Vi viser til klagen i sin helhet.

Statsforvalterens behandling av klagen

Statsforvalteren vurderer at klagen ikke gir grunnlag for å endre vedtaket og har derfor sendt klagen til oss for å avgjøre saken.

Vi viser til statsforvalterens oversendelsesbrev.

Miljødirektoratets vurderinger

Vi er klageinstans i saken, og kan derfor prøve alle sider av den. Vi kan også ta hensyn til nye omstendigheter og forhold som ikke er tatt opp i klagen.

Gaupe som art er fåtallig, og har status som sterkt truet på den norske rødlista. Det kreves presise forvaltningsmessige tiltak for både å sikre overlevelse og å opprettholde bestanden på bestandsmålet slik det er fastsatt av Stortinget. Dette innebærer at målsettingen om en bærekraftig forvaltning er et overordnet hensyn ved forvaltningen av gaupe og de andre store rovviltartene. Det er likevel mulig å felle gaupe, blant annet for å hindre skade på husdyr eller tamrein. Vilkårene for fellingstillatelsen er at felling ikke skal være til skade for bestandens overlevelse, og at formålet ikke kan bli oppnådd på annen tilfredsstillende måte.

Miljødirektoratet viser til at målet med skadefelling primært er å håndtere akutte skadesituasjoner eller der hvor skadepotensialet er overhengende.

Skadefelling skal kun iverksettes dersom uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, jf. naturmangfoldloven § 18. Vi viser i den forbindelse til våre vurderinger i forbindelse med vedtak om kvote for betinget skadefelling av gaupe i regionene 4, 5, 7 og 8 i brev av 31. mai 2022, der det ble fastsatt en kvote på to gauper for region 5.

Vedtaket om betinget kvote har gitt Statsforvalteren i Innlandet myndighet til å vurdere skadefelling i konkrete situasjoner. Ved vurdering om det skal gis tillatelse til skadefelling skal Statsforvalteren vektlegge føringene i regional forvaltningsplan, samt drøfte de opplistede skjønnskriteriene i rovviltforskriftens § 9 i forhold til den aktuelle og/eller fremtidige skadesituasjonen og det aktuelle geografiske fellingsområdet.

Skadeomfang og potensiale for skade

Skadefelling er et virkemiddel som kan iverksettes dersom det oppstår en akutt skadesituasjon, og dersom det ikke finnes en annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Et element for iverksetting av en skadefelling er at det foreligger kadaver eller skader som kan undersøkes og påvises som tatt av rovvilt. Dersom det er sannsynlig at skadesituasjonen vil vedvare og det ikke er andre rimelige forebyggende tiltak som kan iverksettes, vil skadefelling kunne gis. I særskilte tilfeller kan skadehistorikken og skadepotensialet være så omfattende og sannsynlig, at uttak uten direkte forutgående skade kan vurderes. Det må da være en viss nærhet i tid til skadene potensielt kan oppstå.

På søknadstidspunktet var det ei søye som var påvist drept av gaupe samt ett lam med skadeårsak gaupe foreløpig vurdert til usikker vurdering.

Det går om lag 200 sau og lam på beite i Kongsvinger beitelag. Statsforvalteren legger til grunn i sin vurdering erfaringer fra tidligere år som viser at "gaupe med tilhørighet i prioriterte beiteområder kan forårsake store skader". De viser til "det har vært tap av beitedyr til gaupe i Kongsvinger beitelag sine områder jevnlig, og seinest i 2021 ble det dokumentert 3 skader, og 3 skader ble vurdert som usikker gaupe i samme område som det nå er skader"

Området hvor skaden har skjedd er i beiteprioritert område. Området inngår også som en del av forvaltningsområdet for gaupe, jf. forvaltningsplanen for rovvilt i Hedmark.

Miljødirektoratet mener at skadeomfanget i denne aktuelle situasjonen er begrenset, men tiltrer Statsforvalteren vurderinger om at det forelå et større potensial for fremtidige skader i den aktuelle situasjonen, og at det var hensiktsmessig å avverge fremtidig skade. Dette i lys av tidligere erfaringer med gaupe som tar sau i områder med mye sau på utmarksbeite.

Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Statsforvalteren ga beitelaget midler til ekstraordinært tilsyn i forbindelse med gaupeskadene som ble dokumentert.

Miljødirektoratet tiltrer Statsforvalterens vurderinger knyttet til mulighetene for å sette inn andre forebyggende tiltak for å forhindre fremtidig skade, og at det i den aktuelle situasjonen ikke var andre tilfredsstillende forebyggende løsninger enn å iverksette skadefelling.

Konklusjon

Miljødirektoratet viser til Statsforvalteren i Innlandet sitt vedtak, samt vurderingene knyttet til klagesaken i oversendelsesbrevet og vi tiltrer i det vesentlige statsforvalteren sine vurderinger av saken. Vi finner ikke grunn til å endre Statsforvalteren sitt vedtak om felling av gaupe i deler av region 5, datert 20. juni 2022.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør

Susanne Hanssen
fung. seksjonsleder

Kopi til:

Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
Landbruksdirektoratet	Postboks 1450 Vika	0116	OSLO
Mattilsynet	Postboks 383	2381	Brumunddal
Rovviltnemnda i region 5	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
STATSFORVALTEREN I INNLANDET	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER

Vedlegg